
**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ Μ.Φ.Ι.Κ.
ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ 2026**

Το **Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης-Πανεπιστήμιο Κρήτης** και η **Ομάδα Εκπαίδευσης του ΜΦΙΚ** καλωσορίζουμε τη νέα χρονιά και σας περιμένουμε με ανανεωμένη διάθεση στο ανακαινισμένο μας μουσείο!

Περισσότερες πληροφορίες για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, εδώ:

<https://www.nhmc.uoc.gr/education/ekp-programmata-sxolikes-omades/ekp-progr-scholeia-sto-mouseio>

ή καλέστε μας στο 2810 393630, Δευτέρα έως και Παρασκευή, 10:00-14:00

Καλή και δημιουργική σχολική χρονιά!

💡 Όλα τα προγράμματα του μουσείου έχουν έντονο βιωματικό χαρακτήρα. Μέσα από τη συμμετοχή, την εξερεύνηση και τη συνεργασία, οι μαθήτριες και οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να εμπλακούν ενεργά και να απολαύσουν μια ουσιαστική μουσειακή εμπειρία.

1. «Παραμυθομπερδέματα με την Πιπιστρέλους και τη Μαυρέμις»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Προσχολική ηλικία και Α΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Η νυχτερίδα Πιπιστρέλους και η νεροχελώνα Μαυρέμις ζωντανεύουν ένα φανταστικό παραμύθι περιπέτειας στον Ερευνότοπο, σε έναν μοναδικό διαδραστικό χώρο στην Ελλάδα, αποκλειστικά σχεδιασμένο για παιδιά και πλούσιο σε πρωτότυπες δραστηριότητες. Αποτελεί μια μικρογραφία της φύσης, μια ρεαλιστική αναπαράσταση των οικοσυστημάτων της Κρήτης.

2. «Ο Παλαιοντολόγος ανακαλύπτει»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Προσχολική ηλικία και Α΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της ανασκαφής (φτυαράκια, πινέλα, και κουτιά) και ακολουθώντας τα στάδια της παλαιοντολογικής έρευνας, τα παιδιά ενεργοποιούν τις αισθήσεις τους σκάβοντας στην άμμο και βρίσκοντας απολιθώματα, κελύφη ζώων και άλλα αντικείμενα. Στη συνέχεια παρατηρούν, επεξεργάζονται και ταυτοποιούν τα στοιχεία που βρήκαν και συναρμολογούν τον δεινόσαυρο που ανακαλύπτουν, μαθαίνοντας αν είναι σαρκοφάγος ή φυτοφάγος.

3. «Ο λύκος των παραμυθιών και ο λύκος της φύσης»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Προσχολική ηλικία και Α΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Η εικόνα του λύκου στα παραμύθια είναι τις περισσότερες φορές διαφορετική από την πραγματική του εικόνα στη φύση. Σύμβολο δύναμης και ελευθερίας, ο λύκος εμφανίζεται στα παραμύθια ως «κακός». Η αλήθεια όμως είναι ότι ο «κακός λύκος» των παραμυθιών δεν είναι παρά ένα τρωτό είδος που χρειάζεται προστασία. Ελάτε να καταρρίψουμε τους μύθους γύρω από το άγριο αυτό ζώο και να δώσουμε στα παιδιά την πραγματική εικόνα του λύκου και του ρόλου του στη φύση!

4. «Αρκούδα και Φώκια εκπέμπουν σήμα κινδύνου»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Προσχολική ηλικία και Α΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Η αρκούδα και η φώκια απεγνωσμένες φθάνουν στο Μουσείο και ζητούν βοήθεια καθώς οι βιότοποί τους (δάση και παραλίες) έχουν υποβαθμιστεί και έχουν συρρικνωθεί από τους ανθρώπους. Τα παιδιά μαζί με τους παιδαγωγούς του Μουσείου, προσπαθώντας να τις βοηθήσουν, προβληματίζονται αν τα δύο ζώα θα μπορούσαν να ζήσουν σε διαφορετικούς βιότοπους. Όμως αυτή η αλλαγή αποδεικνύεται ότι δεν είναι καθόλου εύκολη. Μέσα από το παραμύθι αυτό, τα παιδιά μαθαίνουν για

τις προσαρμογές των ζώων στο περιβάλλον τους αλλά και για τη συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στη φύση και τους οργανισμούς της.

5. «Μοιάζει να χορεύω, αλλά μήνυμα σου στέλνω»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Προσχολική ηλικία και Α΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Είχατε σκεφτεί ποτέ ότι τα ζώα χορεύουν για να επικοινωνήσουν; Περπατώντας, πετώντας ή κολυμπώντας κάποια ζώα είναι «φυσικοί χορευτές» και πολύ «εξωστρεφείς τύποι»!

Εμείς μέσα από κινητικά παιχνίδια συνεργασίας θα εκφραστούμε μόνο μέσα από τα σώματά μας και θα εξασκήσουμε μη λεκτικές δεξιότητες κατανόησης.

6. «Τα ζώα και τα φυτά προσαρμόζονται στο περιβάλλον τους - Πώς προστατεύονται από τους εχθρούς;»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Β΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Στο πρόγραμμα αυτό οι μαθητές προσεγγίζουν την έννοια της προσαρμογής των οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από ένα παιχνίδι με αινίγματα ανακαλύπτουν τις προσαρμογές που αναπτύσσουν τα ζώα και τα φυτά μέσα από τη διαδικασία της εξέλιξης ώστε να προστατεύονται από τους εχθρούς τους.

Το Εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα υποστηρίζει το μάθημα «Μελέτη Περιβάλλοντος» της Β΄ Δημοτικού και συγκεκριμένα τη θεματική ενότητα: «Τα ζώα προσαρμόζονται στο περιβάλλον» της Β΄ Δημοτικού.

7. «Οι προσαρμογές των ζώων στο περιβάλλον τους- Τροφή, διατήρηση θερμοκρασίας, μετακίνηση»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Β΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Μέσα από το πρόγραμμα αυτό οι μαθητές προσεγγίζουν την έννοια της προσαρμογής των οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα, εμβαθύνουν στις προσαρμογές που αναπτύσσουν τα ζώα και τα φυτά μέσα από τη διαδικασία της εξέλιξης, ώστε να επιβιώσουν στο περιβάλλον τους, να βρουν τροφή και να αντιμετωπίσουν το κρύο ή τη ζέστη.

Το Εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα υποστηρίζει το μάθημα «Μελέτη Περιβάλλοντος» της Β΄ Δημοτικού και συγκεκριμένα τη θεματική ενότητα: «Τα ζώα προσαρμόζονται στο περιβάλλον».

8. «Τα ζώα του τόπου μας (Βιοποικιλότητα της Κρήτης)»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Β΄ τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Τα παιδιά, ως μικροί ερευνητές, μελετούν τα ζώα του τόπου μας στην αντίστοιχη αίθουσα του μουσείου μας. Δουλεύοντας σε ομάδες και εφοδιασμένοι με μεζούρα και μεγεθυντικό φακό παρατηρούν χαρακτηριστικά ζώα του τόπου μας, όπως τον ασβό, τον γυπαετό, πεταλούδες, σκαθάρια, φίδια. Καταγράφουν στο σημειωματάριό τους τις παρατηρήσεις τους, αγγίζουν ζώα και μιμούνται τις κινήσεις και τις συμπεριφορές τους.

9. «Οι ερευνητές της φύσης»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Β΄ έως και ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού & Α΄ Γυμνασίου

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Τα παιδιά ανακαλύπτουν τη φύση γνωρίζοντας τους επιστήμονες που μελετούν το περιβάλλον. Παίρνοντας τα ίδια ρόλο επιστήμονα, γίνονται παλαιοντολόγοι, σπηλαιολόγοι, ορνιθολόγοι, ζωολόγοι, παρατηρούν, θέτουν ερωτήματα, ψάχνουν απαντήσεις για τον κόσμο γύρω τους και καταλήγουν σε συμπεράσματα. Ζώα, φυτά και πέτρες της Κρήτης έρχονται στο προσκήνιο μέσα στον ξεχωριστό χώρο του Ερευνότοπου.

10. «Στα ψηλά βουνά»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Γ' τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Συντροφιά με τα λόγια του Ζαχαρία Παπαντωνίου, «οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στα ψηλά βουνά», στα δάση του Μουσείου. Εκεί θα συναντήσουν κωνοφόρα δέντρα (κυπαρίσσι, έλατο, πεύκο) και πουρνάρια όπου θα μάθουν να τα ξεχωρίζουν χρησιμοποιώντας την αφή, την όσφρηση και παρατηρώντας τα φύλλα και τους καρπούς τους. Στη συνέχεια, μέσα από ένα διαδραστικό παιχνίδι θα ανακαλύψουν τα σπονδυλωτά ζώα που ζουν στα ψηλά βουνά. Ειδικά διαμορφωμένες κάρτες θα καθοδηγήσουν τις ομάδες των παιδιών στην ταξινόμηση των σπονδυλωτών σε επίπεδο ομοταξίας (θηλαστικά, πτηνά, ερπετά) συμπληρώνοντας με αυτόν τον τρόπο την εικόνα του οικοσυστήματος ενός ψηλού βουνού.

11. «Λουλούδια - Καρποί - Σπόροι»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Δ' τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Ποια είναι τα μέρη ενός λουλουδιού; Υπάρχει τέλειο άνθος; Πώς το άνθος γίνεται καρπός; Πού φτιάχνεται ο σπόρος; Ταξιδεύουν οι σπόροι; Πώς τα έντομα βοηθούν στην αναπαραγωγή των φυτών; Αυτά και άλλα ερωτήματα καλούνται να απαντήσουν οι μαθητές προσεγγίζοντας τις έννοιες της επικονίασης και της γονιμοποίησης. Το πρόγραμμα αυτό ρίχνει φως στον αθέατο κόσμο των φυτών και αναδεικνύει θαυμαστές λειτουργίες της φύσης με τις οποίες επιτυγχάνεται η διαίωνισή τους.

12. «Οικοσυστήματα της Μεσογείου»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Δ' τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Οι μαθητές αξιοποιούν ερευνητικά τα οικοσυστήματα της Κεντρικής Έκθεσης του μουσείου και μέσα από την παρατήρηση ανακαλύπτουν τη δομή, τη λειτουργία και τα τροφικά πλέγματα

των οικοσυστημάτων της Μεσογείου. Εμβαθύνουν τη μελέτη τους ανταλλάσσοντας πληροφορίες για τα απειλούμενα και κινδυνεύοντα ζώα και φυτά και για τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ έμβιων και άβιων στοιχείων σε κάθε οικοσύστημα.

13. «Πώς φτάσαμε ως εδώ; Ενδημικά, ξενικά & εισβλητικά είδη του νησιού μας»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Ε' & ΣΤ' τάξη Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Στην έκθεση η «Βιοποικιλότητα της Κρήτης» μελετάμε και διακρίνουμε τα ξενικά, τα εισβλητικά και τα ενδημικά είδη φυτών και ζώων του τόπου μας. Μέσα από δραστηριότητες που αξιοποιούν τόσο τα εκθέματα, όσο και το έντυπο και ψηφιακό υλικό στον εκθεσιακό χώρο, θα γνωρίσουμε κάποια από τα ζώα και τα φυτά μας και πώς έφτασαν ως εδώ, πότε ήρθαν και πώς επηρέασαν, και συνεχίζουν να επηρεάζουν, την ισορροπία του κρητικού οικοσυστήματος.

14. «Καιρός για αλλαγή- ένα πρόγραμμα για την Κλιματική Κρίση»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Ε' & ΣΤ' τάξη Δημοτικού – Α' και Β' Γυμνασίου

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Η ζωή μιας πολικής αρκούδας επηρεάζεται από τους σπάνιους παγετώνες σε βουνά της Αφρικής; Τα θαλάσσια ρεύματα σχετίζονται με τον καιρό στη στεριά; Οι απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις συνδυάζονται σε ένα ντόμινο; Ένα διαδραστικό πρόγραμμα αφιερωμένο στα φυσικά φαινόμενα, στις φυσικές καταστροφές, στο κλίμα, στον καιρό και στις αλλαγές του. Οι μαθητές θα αντιληφθούν έννοιες, όπως η κλιματική κρίση, η υπερθέρμανση του πλανήτη, η αποψίλωση των δασών, η απώλεια της βιοποικιλότητας. Μέσα από πειράματα και παιχνίδια διαπιστώνονται οι διαστάσεις της κλιματικής κρίσης.

15. «Εργαστήριο στο μουσείο - Τα ζώα στο φακό του στερεοσκοπίου»

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ: Ε΄ & ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού - Γυμνάσιο - Λύκειο

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Μέσα από το φακό του στερεοσκοπίου οι μαθητές παρατηρούν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των πολύ μικρών ζώων και αντιλαμβάνονται την ποικιλία και τη διαφορετικότητα των μορφών τους. Βλέπουν, στερεοσκοπικά και σε μεγέθυνση, λεπτομέρειες από το σώμα και τις λεπτές υφές των δομών τους, όπως τα στοματικά εξαρτήματα ή τα πόδια των εντόμων. Παράλληλα, ερευνούν τη σχέση της δομής των ζώων με τις λειτουργίες τους και τον τρόπο ζωής τους.

Το Εκπαιδευτικό αυτό μονοπάτι υποστηρίζει το μάθημα «Φυσικά» της ΣΤ΄ Δημοτικού και συγκεκριμένα την ενότητα «Ζώα», ενώ μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά στην εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών (ΑΠΣ) για τα «Φυσικά» της Ε΄ Δημοτικού. Επιπλέον, υποστηρίζει τη διαθεματική (ΔΕΠΠΣ) προσέγγιση της Βιολογίας στο Γυμνάσιο και Λύκειο, όσον αφορά και τη σχέση δομής και λειτουργίας των οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα, λειτουργεί συμπληρωματικά με το μάθημα της Βιολογίας της Α΄ Γυμνασίου (ενότητα: «Η οργάνωση της ζωής») καθώς επίσης και με τις ερευνητικές εργασίες (Projects) του Λυκείου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ για Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ)

Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Μουσείου «Οι ερευνητές της φύσης» είναι επίσης προσαρμοσμένο για μαθητές των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ).

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στη Γραμματεία Κρατήσεων του Μ.Φ.Ι.Κ.

ΞΕΝΑΓΗΣΗ

ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΕ: Δημοτικό - Γυμνάσιο – Λύκειο

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 ώρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Περιλαμβάνουν οργανωμένη ξενάγηση από τους μουσειοπαιδαγωγούς του Μουσείου στον Κεντρικό Εκθεσιακό χώρο (Οικοσυστήματα της Μεσογείου) (<http://www.nhmc.uoc.gr/el/exhibition-halls/megadioramas>) συμπεριλαμβανομένου του Γιγάντιου Δεινοθήριου

(<http://www.nhmc.uoc.gr/el/exhibition-halls/deinotherium>) και του «Ζωντανού Μουσείου»
(<http://www.nhmc.uoc.gr/el/exhibition-halls/live-museum>).

***Η Σεισμική Τράπεζα του Μουσείου
συμπληρώνει την εμπειρία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων
του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης!***

Ο Εγκέλαδος αποτελεί μέσο εξοικείωσης για το φαινόμενο του σεισμού. Παρέχει πληροφορίες για την κατανόηση του φαινομένου, ενημερώνει για την σωστή αντιμετώπιση και παράλληλα προσομοιώνει πραγματικούς σεισμούς. Ο Εγκέλαδος είναι ένας Σεισμικός Προσομοιωτής, ο οποίος αναπαριστάει μία σχολική αίθουσα. Οι μαθήτριες και οι μαθητές καθισμένοι σε θρανία μαθαίνουν για το φαινόμενο του σεισμού και τη σεισμικότητα της ανατολικής Μεσογείου. Ένα κατάλληλα διαμορφωμένο πρόγραμμα, σε συνεργασία με τον Ο.Α.Σ.Π., στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, προσφέρει τη δυνατότητα σε όλες και όλους να νιώσουν σεισμούς μέχρι και 7,6 Richter και παράλληλα να πληροφορηθούν για τους τρόπους προστασίας και τις ορθές πρακτικές αντιμετώπισής τους.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Εάν υπάρχουν ειδικές ανάγκες (π.χ. μαθητές με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες) στη σχολική ομάδα που συνοδεύετε, παρακαλούμε να τις αναφέρετε στην κράτησή σας.

Οι δραστηριότητες της Εκπαίδευσης υλοποιούνται από μουσειοπαιδαγωγούς του Μουσείου, η πλειονότητα των οποίων είναι πτυχιούχοι τμημάτων Βιολογίας και Περιβάλλοντος και έχουν εμπειρία στη διαχείριση Σχολικών Ομάδων.

Η διερευνητική μάθηση, ως μια καινοτόμος μαθητοκεντρική παιδαγωγική μεθοδολογία, έχει υιοθετηθεί από την Εκπαιδευτική Ομάδα Έρευνας, Ανάπτυξης & Υλοποίησης του Μ.Φ.Ι.Κ. και τους συνεργάτες της και αποτελεί ένα βασικό εργαλείο σχεδιασμού όλων των Εκπαιδευτικών προγραμμάτων για Σχολικές Ομάδες.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Λεωφόρος Σοφοκλή Βενιζέλου, 71202, Ηράκλειο Κρήτης
(κόλπος Δερματά - Παραλιακή ζώνη Ηρακλείου)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΤΗΛ: 2810-393630

Δευτέρα έως Παρασκευή: 10:00-14:00